

yttersoe

Fra: styretfmf [styret@fmfvestfold.net]
Sendt: 11. februar 2007 19:22
Til: 'helen.bjornoy@md.dep.no'; 'morten.wasstol@md.dep.no'
Emne: VS: Øvre Verksgård - vedlagrene

til orientering
mvh
Vestfold avdeling av Fortidsminneforeningen

-----Opprinnelig melding-----

Fra: styretfmf [<mailto:styret@fmfvestfold.net>]
Sendt: 11. februar 2007 18:27
Til: 'annes@vfk.no'; 'torstein.kiil@vfk.no'
Kopi: 'nils.marstein@ra.no'; 'postmottak@ra.no'; 'firmapost@vfk.no'; 'lars.j.hvinden-haug@niku.no'; 'Elisabeth Seip'; 'tovev@vfk.no'; 'Ivar Ramberg'; 'leidulf.mydland@niku.no'
Emne: Øvre Verksgård - vedlagrene

Vestfold Fylkeskommune
ved Torstein Kiil og Anne Cathrine Sverdrup

Som dere sikkert er klar over har NIKU nå revidert sin tidligere mening om Øvre Verksgård. Vi har fått beskjed om at tidligere en tidligere uttalelse er å betrakte som ugyldig og den nye som gyldig. Det forunder oss at NIKU operer med gyldige og ugyldige uttalelser. For oss er kun det korrekte "gyldig" og vi finner heller ikke den nye uttalelsen korrekt. Vedlagrene hevdes nå av NIKU å være oppført i 1930-40 årene mot tidligere 1885. Vi har imidlertid gjort en kartanalyse som viser at anlegget må ha blitt påbegynt før 1918. Det stemmer med hva eldre mennesker kan fortelle, som husker at man hentet ved der i 1920-årene. Kartanalysen er vedlagt denne e-posten. Vi tviler på om NIKU virkelig kan forsvare at vedlagre av denne dimensjonen skulle ha liten sosialhistorisk betydning. For gamle mennesker på Langestrand er hukommelsen om vedlagrene levende. For ansatte i bedriften og tomtefestere, var vedlagrene og vedutsalget en viktig institusjon. Det er imidlertid miljøverdien vi vektlegger tyngst. NIKUs vurderingsgrunnlag er snevert og hensyntar ikke større historiske sammenhenger. Så lenge NIKUs analyse ikke er offentlig er det også vanskelig å forholde seg seriøst til den. Vår oppfatning er at utviklingen Treschow presenterer i lørdagens ØP, som NIKU/verdskapingsprosjektet stiller seg bak, er ødeleggende for det gamle jernverkets mest sentrale område fra 1600-tallet og frem til i dag. Vi viser til illustrasjon i lørdagens ØP.

Jeg ber dere lese mailen fra NIKU til Fortidsminneforeningen og vårt svar under. Jeg gjør også oppmerksom på vår egen analyse av området som VFKs Torstein Kiil tidligere har fått link til. (<http://www.fmfvestfold.net/FMFPDF/FritzoeVerkmasovneretc.pdf>) Dere finner mer info om saken på www.fmfvestfold.net

Jeg vil påpeke at NIKUs henvendelse/uttalelse mangler en presisering av at NIKUs konklusjon faktisk er en vurdering. Dere kan ved selvsyn gjøre dere opp en mening om hvilken vurdering og hvilke faktagrunnlag som bør legges til grunn.

Vår erfaring er at NIKU opererer som ethvert annet konsulentfirma. I denne saken er Treschow-Fritzøe oppdragsgiver.

Mail til Treschow-Fritzøes direktør Lunde ettersendes etter denne mailen og utdyper vårt svar til NIKU. Vi minner om RAs tidligere vurderinger av området som peker på at områdetets høye verneverdi bunner i sammenhengene og miljøet mer enn de enkeltstående objektene hver for seg. Noe som ikke gjør de enkelte objektene mindre viktige, da desimering uthuler det totale bildet og den totale verneverdien. Det følger av Riksantikvarens generelle uttalelser (1986 i årsmeldingen "Vern og virke", og 2002 brev til VFK) at aldersverdien i denne

sammenhengen er underordnet. Vi siterer Riksantikvarens årsmelding 1986: *"Enkeltvis er ikke alle disse fredningsverdige i tradisjonell forstand, men det totale antall gamle hus utgjør en helhet som er fredningsverdig"*. En slik tankegang finner vi ikke i NIKUs vurderinger av området. Vi minner forøvrig om NIKUs tidligere uttalelser rundt Langesgate 4 og 6 samt Rekkeviksgate 9. Den første saken utløste RAs irettesettelse av VFK. I den siste saken ga RA Fortidsminneforeningen medhold mot NIKUs vurdering. Denne saken overrasker oss således ikke.

Nå er reguleringsplanforslaget for Øvre Verksgård på trappene, og vi håper Fylkeskommunen inntar en holdning basert på kulturminneverdiene i området, ikke stykkevis og delt - men i sett i større sammenheng.

Vi minner også om at VFKs administrasjon under politisk behandling av byplanen overtalte det politiske utvalget i fylket til å droppe innsigelse vedr. Øvre Verksgård og viste til at man kunne fremme innsigelse senere. Det kan man ikke medmindre det kommer nye momenter til saken, men det er nå kommet nye momenter til saken som kan underbygge å likevel varsle innsigelse. Vi viser til Øvre Verksgård som opprinnelig "masovnplass". Ref. vår analyse av jernverksområdet. Øvre Verksgårds historiske sammenheng med de eldre masovnene har tidligere ikke vært kjent for Fylkeskommunen, da både NIKU og kommunen har antatt at de gamle masovnene lå lenger nordover.

Vi viser til Plan og bygningsloven §27-2, punkt 2 annet avsnitt, tredje til siste setning.

Vi håper ikke Fylkeskommunens sterke engasjement og partnerskap i verdiskapingsprosjektet sammen med Treschow-Fritzøe A/S er til hinder for en uavhengig saksbehandling av det kommende reguleringsforslaget fra Treschow-Fritzøe A/S.

Vi ber om å bli orientert om hva Fylkeskommunen foretar seg i denne saken.

.
mvh Ragnar Kristensen
for Vestfold avdeling av Fortidsminneforeningen

-----Opprinnelig melding-----

Fra: styretfmf [<mailto:styret@fmfvestfold.net>]

Sendt: 8. februar 2007 12:12

Til: 'lars.j.hvinden-haug@niku.no'

Kopi: 'nils.marstein@ra.no'

Emne: SV: Øvre Verksgård - vedlagrene

Hei

Takk for presiseringen.

Det er ingen uenighet oss i mellom, da vi selv har klarlagt at de er bygget fra 1900 og utover, fullført rundt siste krig.

Vår oppfatning er derfor basert på vår egen og din vurdering av miljøverdien.

Aldersverdien hadde ingen vesentlig betydning verken i din eller vår vurdering.

I min bok og i våre senere vurderinger har vi følgelig heller ikke tatt utgangspunkt i uttrykket veagården, slik du gjorde,

men kalt området øvre verksgård og vist til funksjonen som opprinnelig "masovnplass".

Vår vurdering av verneverdien har alltid basert seg på denne opprinnelige funksjonen og på det miljøet anlegget bidrar til å opprettholde. Vi har således oppfattet din vurdering som en delanalyse med begrenset verdi.

Det fremgår av det materiale vi selv har lagt frem.

Det er uten tvil en radikal forvandling av øvre verksgård som ligger i den utviklingen NIKU nå innestår for. Boligformål og utgravning av platået innebærer et radikalt inngrep i verkets mest sentrale område.

Vi registrerer at NIKU nå er enig med oppdragsgiver.

mvh
Ragnar Kristensen
Vestfold avdeling av Fortidsminneforeningen

-----Opprinnelig melding-----

11.02.2008

Fra: lars.j.hvinden-haug@niku.no [<mailto:lars.j.hvinden-haug@niku.no>]
Sendt: 8. februar 2007 10:53
Til: Kjell.Arne.Lunde@fritzoe.no
Kopi: styret@fmfvestfold.net
Emne: Øvre Verksgård - vedlagrene

Hei,

Jeg må presisere at uttalelsen til Fortidsminneforeningen Vestfold avdeling fra mars 2006 ikke er en rapport, men en uttalelse basert på feilaktig grunnlag. NIKUs rapport 11/2007 viser at vedlagrene må være oppført i 1930-årene. Dette er kjernepunktet i endringen av verneverdien og det er NIKUs rapport som nå har gyldighet. Se vedlegg.

Med vennlig hilsen
Lars Jacob Hvinden-Haug
sivilarkitekt MNAL
NIKU